

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. május 2.
(OR. en)

9370/24

ESPACE 45

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	<i>A Tanács (Versenyképesség – Belső Piac, Ipar, Kutatás és Úrpolitika) 2024. május 23–24-i ülésének előkészítése</i> Uniók űrjogszabály: az űrtevékenységek biztonsága, rezilienciája és fenntarthatósága az EU-ban –Véleménycsere

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az „**Uniók űrjogszabály: az űrtevékenységek biztonsága, rezilienciája és fenntarthatósága az EU-ban**” témájú elnökségi feljegyzést a Versenyképességi Tanács 2024. május 23-i ülésén tartandó véleménycsere előkészítése céljából.

Uniós újrjagszabály: az úrtvékenységek biztonsága, rezilienciája és fenntarthatósága az EU-ban**Véleménycsere****Szakpolitikai háttér**

Az úrtvékenységek folytatása számos kihívással jár, melyek egyre jelentősebbek. Ezen kihívások némelyike az utóbbi időben egyre sürgetőbbé vált, ami szükségessé teszi az Unió és a tagállamok fellépését. E dokumentum célja, hogy – a Bizottság javaslatának benyújtására várva – keretet adjon a miniszterek véleménycseréjéhez, melynek során megoszthatják egymással a jövőbeli uniós újrjagszabály lényeges szempontjaival kapcsolatos gondolataikat.

A kihívások

Először is, a bizonyos pályákon tapasztalt torlódás (különösen az alacsony Föld körüli pályán) növeli az ütközések kockázatát. E torlódást a magánvállalatok által végzett úripari tevékenységek gyors bővülése idézte elő. Ezek a veszélyek súlyos következményekkel járhatnak, mint például a keringési pályákon végzett rutinműveletek megzavarása, műholdak károsodása és elvesztése, úralapú szolgáltatások leállása (ezek között kritikus szolgáltatások is vannak), valamint légi járművekkel való ütközések a Földre való visszatéréskor. Ezek a forgatókönyvek oda vezethetnek, hogy a keringési pályák végső soron használhatatlanná válnak a jövő generációi számára.

Másodszor, fennáll az úrinfrastruktúrát érő kibertámadások és elektronikus zavarás kockázata, melyet a geopolitikai események tovább erősítenek. A kibertámadások, amelyek között államok támogatásával végrehajtott támadások is vannak, egyre gyakrabban irányulnak üreszközök ellen. Ezen túlmenően több tényező is sérülékeny célponttá tette az úrinfrastruktúrát, így például az üreszközök összetett architektúrája (egymással interakcióban álló különböző szegmensek, széles támadási felületek, több behatolási pont a potenciális támadók számára), az üreszközök elavulása (korábról visszamaradt távközlési infrastruktúrák, a javítással és helyreállítással kapcsolatos nehézségek) és a beszerzési eljárások (összetett ellátási láncok).

E kihívások kezelése során alapvető fontosságú továbbá az úrtvékenységek környezeti hatásának csökkentése, valamint a nem uniós technológiáktól és nyersanyagoktól való függés csökkentése is.

Intézkedések

A tagállamok már megkezdték e kihívások kezelését, és az űrtevékenységek keretének kialakítása és engedélyezése érdekében űrpolitikai jogszabályokat léptettek életbe. Jelenleg tizenegy tagállam rendelkezik nemzeti szintű űrpolitikai jogszabályokkal, több tagállamban pedig folyamatban van a nemzeti jogszabályok kidolgozása. Ezek a jogszabályok mind hatályukat, mind mélységüket illetően nagy eltéréseket mutatnak. Ezzel összefüggésben az Európai Bizottság javaslatot tett egy uniós űrjogszabály kidolgozására, amely közös szabályokat állapítana meg az űrtevékenységek biztonságára, rezilienciájára és fenntarthatóságára vonatkozóan. Az uniós űrjogszabály – a nemzeti hatáskörök tiszteletben tartása mellett – lehetővé tenné az űrtevékenységek egységes uniós piacának létrehozását.

Az Európai Bizottság konzultációs folyamatot indított mind a tagállamokkal, mind az ipárral, többek között a tervezett uniós űrjogszabály három pilléréről:

- a biztonsági pillér mindenekelőtt a következő kockázatok mérséklését célozná: ütközések (azaz az ütközések elkerülése, az űreszközök manőverezési képessége, keringési pályán való elhelyezkedés), valamint űrszemét keletkezése (azaz az űrszemét csökkentésére irányuló tervek) mind a hordozórakéták, mind a műholdak esetében;
- a reziliencia pillére a kockázatértékelést és a biztonsági kockázatokkal kapcsolatos forgatókönyveket helyezné az uniós űripár középpontjába, és az űrinfrastruktúra valamennyi szegmense (föld, űr és összeköttetések) tekintetében következetes módon növelné a védelem szintjét;
- a fenntarthatósági pillér megteremtené az űrtevékenységek környezeti lábnyomának kiszámítására vonatkozó közös szabályok alapjait a környezeti lábnyom hosszú távon való csökkentése érdekében.

Megvitatandó kérdések

Meg kell erősíteni az európai úripar versenyképességét, különösen a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások számára. Az uniós úrjogszabálynak nem szabad túlszabályoznia az iparágat, és azt nem szabad egyenlően alkalmazni az összes iparági szereplőre – az **arányosságot** kulcsfontosságú szempontnak kell tekinteni. Szabályoznia kell azon – uniós és nem uniós – gazdasági szereplőket, amelyek úralapú szolgáltatásokat kívánnak forgalomba hozni az uniós egységes piacon, valamint kezelnie kell a piac esetleges torzulását. Egyértelmű előnyökkel kell járnia az iparág számára: ilyenek az adminisztráció egyszerűsítése, az egyenlő versenyfeltételek, az erőteljesebb védelem és a stabilitás megteremtése a beruházások bevonása érdekében. A kötelező követelményeket is arányos módon kell alkalmazni. Az uniós úrjogszabálynak emellett olyan támogató intézkedéseket kell előírnia, amelyek megkönnyítik az úripar számára a kötelező követelményeknek való megfelelést, például kapacitásépítést, technikai segítségnyújtást és pénzügyi támogatást.

A jelenlegi geopolitikai helyzetben szükséges lépés az úrrendszerek védelmi szintjének és rezilienciájának következetes módon való növelése: az EU-ban működő minden műholdüzemeltető, minden szegmens (űr, föld és adatkapcsolatok) és minden eszköz (kereskedelmi, kormányzati, uniós tulajdonú) tekintetében. A szabályoknak az úripari szereplők számára átfogó jogbiztonságot kell biztosítaniuk, **a rezilienciának és a versenyképességnek** pedig szorosan össze kell kapcsolódnia.

Az úrágazat főbb nemzetközi állami szereplői fokozták a szabályozási célú tevékenységeiket, különösen az úrforgalom-irányítás és a kiberbiztonság területén, és aktívan részt vesznek a vonatkozó nemzetközi szabványok alakításában. Ezért fontos, hogy a lehető leggyorsabban cselekedjünk annak biztosítása érdekében, hogy az uniós úripar ne kényszerüljön a más joghatóságok által előírt szabványok vagy normák betartására. Az Unió fellépése hiteles nemzetközi szereplőként helyezné el az EU-t, többek között a normáink és szabványaink meghatározása terén.

Felkérjük a minisztereket, hogy válaszoljanak a következő kérdésekre:

Kérdések

1. Hogyan lehetne leginkább gondoskodni arról, hogy az uniós úrjogszabály megerősítse az uniós úripar versenyképességét?
2. Hogyan lehetne a legjobban kiaknázni az uniós úrjogszabály kínálta lehetőséget az úrrendszerek rezilienciájának megerősítésére?